

بسمه تعالی

معرفی رشته هوشبری ، ادامه تحصیل و فرصت های شغلی آن

تاریخچه هوشبری

از گذشته های دور، در مصر باستان و یونان عمل های جراحی صورت می گرفت و پزشکان برای بیهوشی بیماران از مواد مخدر مثل خشخاش استفاده می کردند. هوشبری در قرن هیجدهم نیز با زحمات زیادی انجام می شد. اما در قرن نوزدهم با اختراع گازهای استنشاقی مثل اتر و نیتروس اکسید علم هوشبری وارد مرحله جدیدی از تکامل خود شد و به تدریج در جهان گسترش یافت.

ضرورت و اهمیت رشته هوشبری

با توجه به تعدد اعمال جراحی، به منظور کمک به متخصصین هوشبری تشکیل دوره کاردانی و کارشناسی هوشبری و تربیت افرادی کاردان و کارشناس در این زمینه و بکار گماردن آنها در بخشهای هوشبری زیر نظر متخصصان این رشته می تواند به استفاده بهینه از کار متخصصان بیهوشی بیانجامد.

معرفی دوره هوشبری

با توجه به توسعه و گسترش دامنه علوم مربوط به بیهوشی، رشته هوشبری با تاکید بر یادگیری فعالانه، نوآوری ، کسب اطلاعات و مهارت های بالینی جدید و مراقبت از بیماران به مطلوبترین شکل ممکن تاسیس شد.

دوره هوشبری یکی از دوره های آموزش عالی (از شاخه های پیراپزشکی) است. دانشجویان طی دوره آموزشی با اصول جدید ، روشها ، تجهیزات و وسایل مورد استفاده در مراقبت از بیمار بیهوش در اعمال جراحی عمومی ، تخصصی و همچنین بخشهای مراقبت های ویژه و اورژانسها آشنا شده و نحوه مراقبت از بیماران در مراحل مختلف بیهوشی را به صورت نظری و عملی فرا می گیرند و هدف آن تربیت نیروی انسانی کارآمدی است که هر ۱ یا ۲ نفر از آنها بتوانند به عنوان دستیار یک متخصص بیهوشی زیر نظر وی در یک بخش اتاق عمل انجام وظیفه نمایند.

کاردانی رشته هوشبری:

برای پذیرش در کاردانی رشته هوشبری، متقاضیان حتما باید در کنکور سراسری شرکت کنند. همچنین آن ها می توانند با رعایت شرایط و کسب حد نصاب نمره مصاحبه بدون آزمون و براساس سوابق تحصیلی در رشته هوشبری ادامه تحصیل دهند. دوره کاردانی رشته هوشبری ۲ ساله است و دانشجویان رشته هوشبری در دوره تحصیل خود ۶۸ واحد درسی را می گذرانند. واحدهای دروس هوشبری در مقطع کاردانی عبارتند از؛

- دروس عمومی : ۱۳ واحد
- دروس پایه : ۱۷ واحد
- دروس تخصصی و کارآموزی : ۲۶ واحد
- کارآموزی در عرصه : ۱۲ واحد

کارشناسی رشته هوشبری:

پذیرش دانشجوی کارشناسی هوشبری از طریق آزمون سراسری و به صورت متمرکز می باشد. دوره کارشناسی رشته هوشبری ۴ ساله بوده و دانشجویان رشته هوشبری باید ۱۳۴ واحد درسی را برای اخذ مدرک کارشناسی هوشبری بگذرانند. واحدهای دروس هوشبری در مقطع کارشناسی عبارتند از:

- واحدهای درس‌های عمومی: ۲۶ واحد
- واحدهای درس‌های پایه: ۴۱ واحد
- واحدهای درس‌های تخصصی: ۳۳ واحد
- واحدهای درس‌های کارآموزی: ۱۸ واحد
- واحدهای درس‌های کارآموزی در عرصه: ۱۶ واحد

وظایف حرفه‌ای دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی بیهوشی

نقش مراقبتی

الف) شناخت وضعیت عمومی بیمار و اقدامات مراقبتی قبل از بیهوشی:

- آگاهی از پرونده، وضعیت و سوابق پزشکی بیمار.
- در آزمایش دستگاهها، تجهیزات مربوط به بیهوشی و آماده کردن لوازم، وسایل و داروهای موردنیاز و اطمینان یافتن از کارایی آنها با متخصص بیهوشی همکاری نماید.
- در برقراری راه وریدی محیطی مطمئن و مناسب با پزشک مربوطه همکاری نماید.
- در اتصال دستگاههای مختلف پایش به بیمار با پزشک مربوطه همکاری نماید.
- در کنترل و ثبت علائم حیاتی بیمار با پزشک مربوطه همکاری نماید.
- در قرار دادن بیمار در وضعیت‌های مناسب (Position)، بدون خطر و متناسب با نوع عمل جراحی با متخصصی بیهوشی همکاری نماید.

ب) مراقبت از بیمار در خلال بیهوشی:

- در پایش مداوم علائم حیاتی و سیستم‌های بدن بیمار و گزارش موارد غیرطبیعی به متخصص بیهوشی مشارکت نماید.
- در کنترل و ثبت میزان جذب و دفع مایعات به متخصص بیهوشی کمک نماید.
- در کنترل و پیشگیری از انتقال و انتشار عفونت‌ها حین جراحی و بیهوشی مشارکت نماید.
- در محافظت بیمار از نظر بروز عوارض احتمالی مشارکت نماید.
- در پیشگیری از آسیب‌های احتمالی به اعضاء بدن (خراش قرنیه، سوختگی با وسایل برقی، فشار وارده به اعصاب محیطی و...) به متخصص بیهوشی کمک نماید.
- در برقراری راه هوایی مناسب توسط وسایل و لوله‌های گوناگون موجود برحسب نیاز به متخصص بیهوشی کمک نماید.
- در ارزیابی عملکرد دستگاهها و تجهیزات مربوطه با نظر متخصص بیهوشی مشارکت نماید.
- در ثبت و نگهداری برگه‌های مربوط به هوشبری با نظر متخصص بیهوشی کمک نماید.
- به نکات ایمنی بخش بیهوشی و اتاق عمل با نظر متخصص بیهوشی کنترل و توجه داشته باشد.

ج) مراقبت از بیماران پس از بیهوشی :

- کمک به متخصص بیهوشی در هوش آوری بیماران
- کمک در انتقال بیمار به PACU
- استقرار در PACU و ارائه خدمات مراقبتی به بیماران بستری در آن
- کنترل و ثبت علائم حیاتی و پایش سیستم‌های مختلف بدن بیمار تا هوشیاری کامل و گزارش و ثبت موارد غیر طبیعی
- کنترل علائم هیپوکسی و گزارش موارد غیرطبیعی به متخصص بیهوشی
- استفاده مؤثر از انواع وسایل اکسیژن درمانی، رطوبت‌سازها و... طبق دستور متخصص بیهوشی
- مشارکت در انجام روشهای ایزولاسیون و کنترل عفونت
- ثبت و بایگانی گزارشات مربوط به بیماران و هزینه‌های درمانی
- مشارکت در تهیه، آماده سازی و نگهداری دستگاهها، تجهیزات، وسایل و سایر امکانات موردنیاز PACU
- رعایت نکات ایمنی مربوط به PACU
- مشارکت در اقدامات مربوط به ترخیص بیمار از PACU تحت نظر متخصص بیهوشی

د) نقش مراقبتی در سرویس درد حاد:

- در پذیرش و آماده سازی بیمار جهت اقدامات درمانی تحت نظر متخصص بیهوشی مشارکت نماید.
 - در آماده سازی و نگهداری وسایل، تجهیزات و داروها در سرویس درد حاد مشارکت نماید.
 - در انجام روش های کنترل درد حاد به متخصص بیهوشی کمک نماید.
 - آشنایی با عوارض کنترل سرویس درد حاد و اطلاع به متخصص بیهوشی جهت درمان.
 - در ترخیص بیمار از سرویس درد حاد تحت نظارت متخصص بیهوشی همکاری نماید.
- همچنین دانش آموختگان کارشناسی هوشبری به عنوان عضو تیم احیا (GPCR) و تحت نظر متخصص بیهوشی در زمینه برقراری و اداره راه هوایی و سایر وظایف محوله ایفای نقش می‌نمایند.

نقش ارتباطی

- ارتباط با متخصصین بیهوشی، اعضاء تیم جراحی، کارکنان اتاق عمل، دانشجویان و...
- ارتباط با واحدهای مرتبط با اتاق عمل مثل آزمایشگاه، بانک خون، رادیولوژی، مهندسی پزشکی و...
- ارتباط با واحد پرستاری و سیستم اداری بیمارستان

کارشناسان هوشبری نمی‌توانند مستقلاً به امر هوشبری بپردازند و موسسات و بیمارستانها حق ندارند آنان را مستقلاً بکار گمارند.

ادامه تحصیل رشته هوشبری در مقاطع بالاتر

دانش آموختگان کارشناسی رشته هوشبری مجاز هستند در هریک از رشته های ذیل برای ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر اقدام نمایند :

آموزش هوشبری : کارشناسی ارشد آموزش هوشبری برای اولین بار در تاریخ کنکورهای کارشناسی ارشد وزارت بهداشت به لیست رشته های کارشناسی ارشد وزارت بهداشت اضافه شده است. بنابراین تاریخ تاسیس این رشته را از کنکور ۹۹ باید رقم زد. این رشته فقط و فقط برای داوطلبان لیسانس هوشبری در نظر گرفته شده است و از نام آن پیداست که این رشته صرفاً جهت تربیت مدرس و مربی و استاد دانشگاه طراحی شده است و هدف از تاسیس آن، تربیت افرادیست که به فرآیند آموزش مهارت ها و دانش های هوشبری علاقه مند هستند. درسهایی که برای شرکت در کنکور ارشد آموزش هوشبری در نظر گرفته شده است عبارتند از:

درس فیزیولوژی با ضریب ۲

درس اصول و روش های بیهوشی با ضریب ۳

درس بیهوشی و بیماری های همراه با ضریب ۲

درس داروشناسی (فارماکولوژی) اختصاصی هوشبری با ضریب ۲

درس مراقبت های ویژه با ضریب ۱

درس مبانی آموزش پزشکی با ضریب ۲

درس زبان انگلیسی با ضریب ۳

رشته های دیگر جهت ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر عبارتند از :

اپیدمیولوژی، اتاق عمل، ارزیابی فناوری سلامت، ارگونومی، انفورماتیک پزشکی، آمار زیستی، آموزش بهداشت و ارتقا سلامت، آموزش پزشکی، پرستاری مراقبت های ویژه، پرستاری مراقبت های ویژه نوزادان، تاریخ علوم پزشکی، تکنولوژی گردش خون، رفاه اجتماعی، زیست فناوری پزشکی، سم شناسی، علوم تشریحی، فناوری اطلاعات سلامت، فیزیولوژی، کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، مدیریت خدمات بهداشت و درمان، مهندسی پزشکی، نانو تکنولوژی پزشکی

فرصت های شغلی در هوشبری

کارشناس هوشبری عضو تیم اتاق عمل است و بیشتر کار آن داخل اتاق عمل می باشد و بعضی افراد در کلینیک های درد کار می کنند، می توانند اتاق عمل بیمارستان های خصوصی یا دولتی کار کنند یا مراکز جراحی و مراکز فوریت اورژانس هم کارشناس هوشبری لازم دارند.